

Inspektionsrapport
från Skolverket
2005:79

Utbildningsinspektion i den
fristående gymnasieskolan
Vackstanäsgymnasiet i Södertälje

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Styrelsen för Vackstanäsgymnasiet
Vackstanäsgymnasiet
151 92 SÖDERTÄLJE

2005-10-05
1 (3)
Dnr 54-2004:3266

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan Vackstanäsgymnasiet i Södertälje

Bakgrund

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen vid fristående gymnasieskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för godkännande och rätt till bidrag alltså uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört inspektion av utbildningen vid Vackstanäsgymnasiet i Södertälje kommun. Inspektionen aviserades i brev den 21 december 2004 och besök i verksamheten gjordes den 27 – 28 april 2005. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt vilka bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående gymnasieskola och gymnasiesärskola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Vackstanäsgymnasiet övergripande är av mycket god kvalitet som ligger väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för gymnasieskolan.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, kritikområden och förbättringsområden, vilka redovisas nedan.

Förbättringsområden

- Skolan bör analysera vad som ligger bakom gymnasiesärskolelevernas synpunkter på låga krav samt analysera hur det kommer sig att gymnasieelevernas resultat i vissa avseende är låga.
- Skolan bör analysera hur en enhetlighet kan skapas avseende elevinflytande över undervisningen.

2005-10-05

2 (3)

Dnr 54-2004:3266

- Skolan bör vidta nödvändiga åtgärder beträffande personalens förhållningssätt gentemot elever i enlighet med läroplanens intentioner.
- Skolan bör på ett tydligare sätt presentera målen för utbildningen för eleverna.
- Skolan bör tydligare relatera utvecklingssamtalen till kursplanemålen.
- Skolan bör undersöka om det går att förbättra informationen om skolans stödarbete till elever och föräldrar.
- Skolan bör undersöka vad som ligger bakom elevernas synpunkter på att informationen avseende vad som krävs för behörighet för högre studier bör förbättras.

Kritikområden

Det finns också brister i verksamheten i förhållande till författningarna. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolan har inrättat egna (lokala) kurser vars innehåll överensstämmer med innehållet i nationella kurser, vilket inte är tillåtet (2 kap. 6 § förordningen om fristående skolor).
- Betygskriterierna för skolans egna lokala kurser formuleras inte på ett korrekt sätt (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor).
- Kvalitetsredovisning har inte upprättats på skolan (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, tidigare 3 §).
- Rutiner för erbjudande av modersmålsundervisning och studiehandledning på elevens modersmål saknas (2 kap. 7 § förordningen om fristående skolor, 9 kap. 2 § skollagen).
- Undervisning bedrivs genom anlitande av egna företagare som varken är anställda på skolan eller inom en verksamhet som står under Skolverkets tillsyn (9 kap. 8 § skollagen, 2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor, 7 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Uppföljning

Senast den 15 januari 2006 skall Vackstanäsgymnasiet redovisa till Skolverket, enheten i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa om-

råden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka 2 år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Avdelningschef

Mats Peterson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Marie-Hélène Ahnborg och undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Södertälje kommun
Enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan Vackstanäsgymnasiet

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatserna.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Vackstanäsgymnasiet

Skolverket sände den 21 december 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Vackstanäsgymnasiet har bestått av undervisningsråden Mats Peterson och Gunnel Eriksson. Besök i Vackstanäsgymnasiet genomfördes den 27-28 april 2005.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Vackstanäsgymnasiet, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Vackstanäsgymnasiet genomfördes formella intervjuer med rektorn, lärare, elevvårdspersonal, elever, elevråd, föräldrar samt styrelserepresentant. Lektioner besöktes och informella samtal fördes också med personal och elever.

Nämns inte gymnasiesärskolan speciellt gäller beskrivna förhållanden även denna.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Vackstanäsgymnasiet	Antal barn/elever
Gymnasieskola	238
Gymnasiesärskola	16

Uppgifterna ovan är skolans egna för hösten 2005.

Utbildningen vid skolan omfattar gymnasieskola och gymnasiesärskola. Utbildningen vid gymnasieskolan består av två specialutformade program inom hotell- och restaurangområdet: Textil, form och design samt Idrott, hälsa och kost. Gymnasiesärskolan erbjuder specialutformat program inom hotell och restaurang: Kost med inriktning mot matlagning alternativt trädgård.

Cirka 30 procent av eleverna kommer från Södertälje kommun, övriga elever från andra kommuner. Sammanlagt uppges att elever från ca 60 kommuner finns på skolan.

Skolans lokaler är i många fall nybyggda och idrottshallen hyrs ut på kvällar och helger. Skolan ligger i ett naturskönt område någon mil från Södertälje. På skolan finns även elevboende.

Skolan startade som lanthushållsskola 1915 och har sedan dess bedrivit olika utbildningar inom bl.a. kost, hälsa och idrott. Skolan fick av regeringen den 19 maj 1993 rätt till bidrag enligt 9 kap. 8 § skollagen, för specialutformade program. Huvudman för skolan är stiftelsen Otto och Signe Broms Hemskola (org.nr 815600-0690).

Under åren 1977-1994 samarbetade skolan med yrkessärskolan i Södertälje kommun och verksamheten bedrevs av Stockholms läns landsting. Skolan är, av regeringen, sedan den 14 december 1995 berättigad till bidrag enligt 9 kap. 8a § skollagen som en fristående gymnasiesärskola, Hotell- och restaurangprogrammet. I oktober år 2003 fick skolan tillstånd av Skolverket att inom ramen för tidigare tillstånd ändra sin inriktning. Inom gymnasiesärskolan har man numera tillstånd för att bedriva undervisning som ett specialutformat program Kost med inriktning mot matlagning/trädgård.

Skolverket har genomfört tillsyn vid Vackstanäsgymnasiet år 1993 och år 1997 och där Skolverket i beslut 1997 konstaterade att skolan har fortsatt rätt till bidrag som fristående gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Inom detta område granskas dels skolans resultat av det pedagogiska arbetet, dels skolans resultat av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar.

Enligt Skolverkets statistik för gymnasieskolan (SIRIS) för år 2003 var 84,4 procent av eleverna vid Vackstanäsgymnasiet behöriga att söka till högskola. Motsvarande resultat för riket var 85,1 procent för specialutformade program. Andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år var 82,8 procent mot rikets 88,7 procent för specialutformade program och 65,3 för gymnasieskolan totalt. Genomsnittlig betygspoäng samma år var 13,6 mot rikets 14,5 för specialutformade program.

På de nationella proven år 2004 nådde eleverna inte så goda resultat, framförallt i engelska där betydligt större andel av eleverna än ovan inte nådde målen.

På gymnasiesärskolan ges alla elever slutbetyg alternativt samlat betygsdokument efter årskurs 4. Lärarna uppger att man kontinuerligt stämmer av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella kursplanemålen, vilket föräldrarna bekräftar. De flesta elever når målen för utbildningen. Intervjuade elever säger dock samtliga att kunskapskraven är för låga och att de upplever att de får repetera kurser som de redan läst. Lärarna håller inte med om detta och menar att kraven ibland sätts högre än vad kursplanerna anger. De uppger vidare att den goda kontrollen på elevernas kunskapsresultaten möjliggör för eleverna att studera gymnasieskolans kurser om detta bedöms möjligt.

Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten på gymnasieskolan och gymnasiesärskolan är förhållandevis goda. Skolan bör dock analysera vad som ligger bakom gymnasiesärskolelevernas synpunkter på låga krav samt analysera hur

det kommer sig att gymnasieelevernas resultat på de nationella proven i framförallt engelska är förhållandevis svaga. Det finns även flera elever som inte har nått målen med fullständiga poäng efter 3 år på gymnasieskolan. Detta bör ytterligare analyseras av skolan.

På Vackstanäsgymnasiet har eleverna goda möjligheter att påverka verksamhetens utformning. På skolan finns ett elevråd med representanter både från gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Rektorn deltar alltid på rådets möten. Samtliga intervjuade personer uppger att eleverna genom rådet har stort inflytande både avseende praktiska frågor och mer strategiska som t.ex. anställning av personal. På skolan inrättas olika råd när elever känner att de vill formalisera sitt inflytande. Med anledning av detta har nyligen ett miljøråd startats och troligen kommer ett matråd att bildas. På skolan finns ett elevskyddsombud. Inspektörerna bedömer att skolan arbete i elevråd och övriga råd är föredömligt

På skolan har en elevenkät genomförts under höstterminen 2004. 41 procent av eleverna uppgav att de får vara med och påverka innehållet i undervisningen. 39 procent uppgav att de får möjlighet att påverka innehållet på lektionerna. Dessa resultat stämmer inte med inspektörernas intryck vid besöket. Det stämmer inte heller överens med vad lärare och elever uppger. De uppger att eleverna har stort inflytande i undervisningen. Inspektionen visar att eleverna i allmänhet har inflytande men att det varierar beroende på ämne och lärare. Skolan bör därför analysera hur ett enhetligt synsätt kan skapas avseende elevinflytande över undervisningen.

Ovan refererade elevenkät visar att 98 procent av eleverna upplever att de är trygga på skolan och att 85 procent anser att det råder positiv stämning och god sammanhållning. Samtliga intervjuade personer berättar att skolan är trygg, att eleverna trivs och att det är mycket god stämning. I några samtal uppges dock att lärare ibland kan uttala sig nedlåtande om elever inför klassen. Inspektörerna bedömer att trivsel och trygghet är mycket god men skolan bör vidta nödvändiga åtgärder beträffande personalens förhållningssätt gentemot elever i enlighet med läroplanens intentioner.

Enkäten visar att 56 procent av eleverna anser att det råder arbetsro på lektionerna. Rektorn, lärare och elever uppger att det är mycket god arbetsro på skolan. Inspektörerna bedömer att tryggheten, trivseln och arbetsron är mycket god och att eleverna tar stort ansvar för sin miljö, sina studier och i allmänhet visar mycket stor lust att lära.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultaten på gymnasieskolan och gymnasiesärskolan är förhållandevis goda. Skolan bör dock analysera vad som ligger bakom gymnasiesärskolelevernas synpunkter på låga krav samt analysera hur det kommer sig att gymnasieelevernas resultat i vissa avseenden är låga.

Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande via elevråd och övriga råd är föredömligt men att skolan bör analysera hur ett enhetligt synsätt kan skapas avseende elevinflytande över undervisningen.

Inspektörerna bedömer att trivsel och trygghet är mycket god men skolan bör vidta nödvändiga åtgärder beträffande personalens förhållningssätt gentemot elever i enlighet med läroplanens intentioner.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Inom detta område granskas hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Som beskrevs under område 1 förekommer kränkningar mycket sällan och personalen agerar alltid om det inträffar. På skolan genomförs olika aktiviteter för att förhindra att kränkningar uppstår. Bl.a. har elevrådsordföranden deltagit i en "antirasismresa" anordnad av Svenska freds- och skiljedomsföreningen och därefter berättat om denna inför alla elever på skolan. En liknande resa planeras till hösten för två elever. Även föreläsare har bjudits in och eleverna uppger att värdegrundsfrågor diskuteras under vissa kurser, men att det är lärarberoende i vilken omfattning det görs. Skolsköterskan har även regelbundet hälsosamtal där frågor om trygghet också diskuteras, liksom på elevvårdsteam (EVT) och vid utvecklingssamtal.

På skolan finns en "handlingsplan mot kränkande behandling", trots att det inte finns några författningskrav på att en sådan skall finnas på fristående skolor. Planen beskriver på ett bra sätt det förebyggande arbetet med bl.a. mentorskap och ett aktivt elevvårdsteam. Det beskrivs också att gemensamma idrottsdagar och andra aktiviteter genomförs över programgränserna för att skapa samhörighet. I planen finns även en beskrivning av olika sätt för att upptäcka kränkningar och åtgärder som skall vidtas om kränkningar sker. Enligt rektorn förs på skolan både formaliserade diskussioner om värdegrundsarbetet, t.ex. i samband med att handlingsplanen arbetades fram, men också informella diskussioner på kafferaster m.m.

Inspektörerna bedömer att skolan har ett gott förebyggande arbete mot kränkande behandling, men att arbetet kan förstärkas i enlighet med vad som bedömdes under område 1.

Under område 1 beskrevs skolans goda arbete med de olika råden som inspektörerna bara kan uppmuntra även i fortsättningen. När det gäller inflytandet över undervisningen beskrevs att det är förhållandevis gott. Vidare bedömer inspektörerna att personalen med fördel, sinsemellan och med eleverna, kan föra diskussioner om vad elevinflytande och elevdemokrati innebär.

Samarbetet med föräldrarna bedöms vara bra. Föräldrar till elever på skolan uppger att man dels har goda informella kontakter med lärare och med rektorn, dels ett gott samarbete på föräldramöten, "öppet hus" och vid utvecklingssamtal.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan bedriver ett gott arbete för att främja en god arbetsmiljö och för att stimulera samverkan och delaktighet.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Inom detta område granskas hur skolan arbetar för att utveckla elevernas kunskaper samt hur man anpassar arbetet till elevernas olika behov.

Med anledning av en verksamhetsanalys med efterföljande handlingsplan år 2004 har skolan utvecklat program mål för de tre programmen på skolan.

Kärnämneskurserna är de nationella med hänvisning till nationella betygskriterier. Kursmål för egna lokala kurser finns på skolans hemsida. Betygskriterier för de egna kurserna innehåller till viss del kriterier som inte får finnas, t.ex. krav på elevens deltagande. En del egna lokala kurser motsvarar till stor del innehållet i nationella kurser. T.ex. gäller det den egna kursen Humanbiologi och idrottskador som till stor del motsvaras av de nationella kurserna Medicinsk grundkurs (OMV1209) och Naturkunskap B (NK1202). Inspektörerna vill påpeka att egna (lokala) kurser endast får skrivas då ett lokalt behov inte täcks av nationella kurser. Därigenom garanteras att eleven vid en framtida meritvärdering får samma förutsättningar som de elever som läst nationella kurser.

Alla elever får ta del av kursplanemålen i inledningen av en kurs. Eleverna får även information om programmålen. Däremot uppger flera elever att de har svårt att förstå vad målen står för och att lärarna i olika utsträckning hjälper till att tolka dessa. Inspektörerna bedömer att skolan bör diskutera hur man bättre kan presentera målen för utbildningen för eleverna.

På gymnasieskolan förs regelbundet diskussioner om kursplaner, både nationella och lokala, arbetssätt m.m. i formella och informella sammanhang. Lärarna i svenska och textil träffar lärare från andra skolor och diskuterar arbetssätt och bedömningsfrågor. Inspektörerna uppfattar att bland övriga lärare sker detta inte lika organiserat och ibland inte alls. Detta kan utvecklas.

I skolans dokumentation för gymnasiesärskoleelever framgår att man kontinuerligt utvärderar elevens resultat och redogör för detta under elevsamtal och utvecklingssamtal. Utvärdering av APU genomförs och betyg sätts efter avslutad kurs. Personalen gör studiebesök, som uppmuntras av rektorn, och diskuterar arbetssätt m.m. med personal från andra skolor. Däremot diskuteras inte bedömningsfrågor med andra skolor. Personalen på skolan och personalen tillsammans med rektorn för dock regelbundet samtal om kursplaner, elevernas utveckling och om personalens arbetssätt.

Inspektörerna uppfattar att undervisningen och arbetssätten i många avseenden är flexibla. På gymnasiesärskolan får elever som bedöms ha förutsättningar att nå målen i gymnasieskolans kursplaner möjlighet att läsa dessa kurser tillsammans med gymnasieskolans elever. Den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU) erbjuds efter elevernas behov och upplevs som mycket positivt både på gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Skolan arbetar ämnesövergripande och visar flera exempel på det för inspektörerna.

Enligt skolans "Analys och handlingsplan för Vackstanäsgymnasiet" vill man utveckla skolans möjlighet att stödja elever med särskilda behov och de som är särskilt omotiverade för studier. Vidare vill man utveckla mentorsrollen för att kunna ge eleverna bättre stöd att planera och genomföra sina studier. Inspektionen visar att alla elever erbjuds stöd i klassen eller av speciallärare. Främst ges

stöd i kärnämnen, men de intervjuade grupperna uppger att lärarna även inom ramen för klassen ger stöd i andra ämnen. Inspektörerna uppfattar att det finns rutiner för identifiering av stödbehov och att elevvårdsteamet (EVT) arbetar aktivt med stödfrågor. Elevvårdsteamet har även utvärderat sitt arbete under 2004.

Utvecklingssamtal genomförs varje termin både på gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med något undantag. Tidigare refererad elevenkät visar att endast 66 procent av eleverna uppger att utvecklingssamtalet känns meningsfullt. Flera lärare uppger också att det säkerligen är så att utvecklingssamtalen bättre kan relateras till kursplanemålen. Den individuella studieplanen används vid samtalen. Klasskonferenser och elevvårdskonferenser (EVK) genomförs. Både på gymnasieskolan och på gymnasiesärskolan upprättas åtgärdsprogram när elever har behov av särskilt stöd. Eleverna känner dock inte till EVT, att åtgärdsprogram kan upprättas och att EVK finns trots att de bör göra det enligt personalen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska verksamhet är god. Skolan bör dock vidare diskutera hur man bättre kan presentera målen för utbildningen för eleverna och tydligare relatera utvecklingssamtalen till dessa. Skolan bör också undersöka om det går att förbättra informationen om rutinerna kring sitt stödarbete till elever och föräldrar.

Skolan behöver se över sina egna (lokala) kurser så att antingen de nationella erbjuds istället eller egna kurser erbjuds som inte motsvarar de nationella.

Betygskriterier för egna kurser innehåller till viss del kriterier som inte får finnas, t.ex. krav på elevens deltagande.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Inom detta område granskas om skolan har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att förbättra kvaliteten i utbildningen. I fristående skolor granskas även huvudmannens rättskapacitet.

Enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall alla skolor upprätta en kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisning har inte upprättats för Vackstanäsgymnasiet, men kommer att upprättas framöver enligt rektorn. Rektorn uppger att man saknat mål att utvärdera mot, men att man gjort en verksamhetsanalys under läsåret 2003/2004 som resulterat i en "Analys- och handlingsplan för Vackstanäsgymnasiet". Mål finns numera för skolan i form av program mål och övergripande mål för skolan.

Tidigare har enkätundersökningar för elever gjorts, den senaste 2001. Rektorn uppger att man därefter försökt följa upp verksamheten mer kvalitativt och mindre kvantitativt. Skolan genomför dock regelbundet gemensamma diskussioner om måluppfyllelse bl.a. i samband med terminsavslutningarna. Även en del enkäter och utvärderingar har genomförts som hänvisats till i tidigare avsnitt. Rektorn har skapat en ny ledningsgrupp med representanter både från gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. I ledningsgruppen förs enligt rektorn kontinuerliga diskussioner om verksamheten och hur den kan utvecklas. Rektorn bedöms vara förtrogen med den verksamhet han leder, vilket personal och

elever bekräftar. Rektorn bedöms vidare ta ansvar för den pedagogiska utvecklingen på skolan och har bl.a. initierat en utveckling av de individuella utvecklingsplanerna, varit aktiv i att komma till rätta med problem i olika klasser, skapat forum för diskussioner om den pedagogiska verksamheten m.m.

Huvudman för skolan är stiftelsen Otto och Signe Broms Hemskola (org.nr 815600-0690).

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete i många avseenden är bra. Vidare bedöms bl.a. rektorn ta ansvar för den pedagogiska ledningen av verksamheten. Skolan måste dock upprätta en kvalitetsredovisning.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Inom detta område granskas om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. I fristående skolor granskas även principer för antagning.

Inspektionen visar att intagningsprinciperna följer gällande bestämmelser och skolan är öppen för alla elever. Författningarnas krav uppfylls både för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

På skolan bedrivs delar av undervisningen av lärare som anlitas via egna företag och således inte är anställda vid skolan. En är utbildad lärare som bedriver undervisningen och sätter betyg i kurserna idrott och hälsa A samt specialidrott. Den andre är massör och undervisar i mindre omfattning i olika kurser. I skollagen anges det som en förutsättning att det är den fristående skolan som lämnar den utbildning för vilken bidrag utgår. I sådana kurser där betyg skall sättas är det inte möjligt att överlåta hela undervisningen till annan privat huvudman eller externa företagare som i förevarande fall. Betyg skall sättas av lärare som undervisat i kurserna och som är anställda i en verksamhet med tillstånd att utfärda betyg i de kurser det gäller. Det är möjligt att överlåta viss del av undervisning på annan privat huvudman om det är en huvudman som är godkänd av Skolverket för att bedriva aktuell undervisning och som står under Skolverkets tillsyn, vilket här inte är fallet. Inspektörerna bedömer därför att skolan i detta avseende inte uppfyller de krav på allmänna förutsättningar som ställs på verksamheten.

Eleverna erhåller 2 500 poäng på gymnasieskolan och endast ett fåtal elever har reducerat eller utökat program. Eleverna på gymnasiesärskolan erhåller 3 600 timmar i enlighet med författningskraven.

APU genomförs liksom projektarbete, men flera elever är missnöjda med handledningen i samband med projektarbetet. Rektorn uppger att man är medveten om detta och har vidtagit åtgärder för att förbättra handledningen. Det är viktigt att skolan följer upp hur handledningen fungerar.

Studie- och yrkesvägledning ges eleverna inför APU och i god omfattning på gymnasiesärskolan i år 4. Vägledning ges även till gymnasieskolans elever. Flera elever upplever dock att informationen kring vilka ämnen som krävs för att få behörighet till högre studier bör utvecklas. Rektorn och personalen uppger att

sådan information ges. Skolan bör undersöka vad som ligger bakom elevernas synpunkter.

Rutiner för att säkerställa att eleverna erbjuds stöd i sitt modersmål och studiehandledning på sitt modersmål saknas. Inget sådant stöd ges. Många intervjuade elever uppger att de inte känner till rätten till modersmål. Rektorn bedömer dock att elever med sådana behov inte finns på skolan. Rektorn bedömer vidare att det inte finns någon elev i behov av svenska som andraspråk.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning är god samt ger den valfrihet som förutsätts i bestämmelserna. Rutiner för att erbjuda modersmålsundervisning och studiehandledning på elevens modersmål måste skapas. Vidare bör skolan undersöka vad som ligger bakom elevernas synpunkter på att informationen avseende vad som krävs för behörighet för högre studier bör förbättras.

Inspektörerna bedömer att utbildning genom anlitande av egna företagare som undervisande lärare inte uppfyller de krav på allmänna förutsättningar som ställs på verksamheten.

6. Resurser

Inom detta område granskas skollagens krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. I fristående skolor granskas även huvudmannens stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag.

Enligt "Analys och handlingsplan för Vackstanäsgymnasiet" har personalen goda möjligheter till kompetensutveckling och det finns en skolgemensam kompetensutvecklingsplan. Vidare framgår att skolan inte har svårt att rekrytera personal. Skolans lärare har alla lärarutbildning och i stort sett alla lärare undervisar i ämnen som de har utbildning för.

Lokaler, utrustning och läromedel bedöms som ändamålsenliga. Problem har tidigare funnits med funktionaliteten på datorer enligt skolans egna dokumentation, vilket nu är avhjälp.

Enligt skolans bedömning är intresset för skolan stabilt och kommer att vara så även i framöver. Skolverket har tagit del av föreningens senaste årsredovisning, vilken visar på ett mindre överskott. Inga elevavgifter tas ut av skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans resurser är goda.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten på Vackstanäsgymnasiet i många avseenden är gott, t.ex. elevernas lust att lära och tryggheten för eleverna. Vidare bedömer inspektörerna att skolans arbete med elevinflytande, flexibiliteten i arbetssätt, rektorns förtrogenhet och skolans resurser är goda. Det finns dock behov av insatser inom följande områden.

Kunskaper, utveckling och lärande

- Skolan bör analysera vad som ligger bakom gymnasiesärskolelevernas synpunkter på låga krav samt analysera hur det kommer sig att gymnasieelevernas resultat i vissa avseenden är låga.
- Skolan bör analysera hur ett enhetligt synsätt kan skapas avseende elevinflytande över undervisningen.
- Skolan bör vidta nödvändiga åtgärder beträffande personalens förhållningssätt gentemot elever i enlighet med läroplanens intentioner.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan bör på ett tydligare sätt presentera målen för utbildningen för eleverna.
- Skolan bör tydligare relatera utvecklingssamtalen till kursplanemålen.
- Skolan bör undersöka om det går att förbättra informationen om skolans stödarbete till elever och föräldrar.

Tillgång till utbildning

- Skolan bör undersöka vad som ligger bakom elevernas synpunkter på att informationen avseende vad som krävs för behörighet för högre studier bör förbättras.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan har inrättat egna (lokala) kurser vars innehåll överensstämmer med innehållet i nationella kurser, vilket inte är tillåtet (2 kap. 6 § förordningen om fristående skolor).
- Betygskriterierna för skolans egna lokala kurser formuleras inte på ett korrekt sätt (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor).

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Kvalitetsredovisning har inte upprättats på skolan (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, tidigare 3 §).

Tillgång till utbildning

- Rutiner för erbjudande av modersmålsundervisning och studiehandledning på elevens modersmål saknas (2 kap. 7 § förordningen om fristående skolor, 9 kap. 2 § skollagen).
- Undervisning bedrivs genom anlitande av egna företagare som varken är anställda på skolan eller inom en verksamhet som står under Skolverkets tillsyn (9 kap. 8 § skollagen, 2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor, 7 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Datum

Ort

2005-10-05

Stockholm

Mats Peterson

Gunnel Eriksson